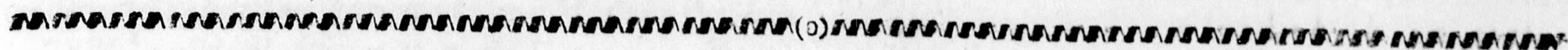

M A G Y A R K U R I R.

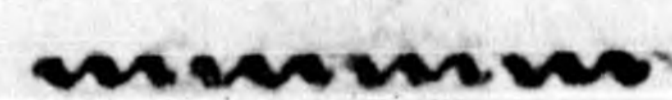
Bécs, Pénteken, Februárius' 27dikén, 1824.

Nagy Britannia és Irlandia.

Minthogy a' Portugallia és Anglia között, a' rab-kereskedés elnyomására nézve kötött 's 1817 Júl. 28d. Londonban aláíratott szerződéssel a' cél egészen el nem éretett; ahozképest az említett Udvarok még két toldalék-cikkelyben egyezének-meg, mellyeket 1823 Mártz. 15d. a' Lisbonában lévő Britanniai Biztos Ward Úr, 's a' Portugalliai Külső Miniszter Rademaker Úr Lisbonában nevek aláírásával megerősítettek, és a' mellyek mostan a' Parlamentummal közöltetének. A' toldalék-cikkelyek ezek: 1. Minthogy a' tilalmas rabkereskedés megakadályoztatása végett kiállított Britanniai és Portugallia hadi hajók útasításainak első cikkelyében ezen szavak vagynak, hogy: „a' melly hajókon kereskedésre szánt rabszolgák nem találatnak, az olyanokat semmiféle szín alatt fel nem kell tartóztatni“, a' tapasztalás azonban azt mutatja, hogy azon hajók, mellyek ezen törvénytelen kereskedést üzik, minekelőtte megmozdítottak volna, rabjaikat a' partra tevék-ki, 's a' büntetést így elkerülvén, a' szerződés céljának és lelkének ellenére, újra büntetetlen folytatak törvénytelen magokviseletét; azért is a' szerződő fő Hatalmasságok szükségesnek tarták kinyilatkoztatni 's ezennel ki is nyitakoztatják, hogy ha világosan és tagadhatlanul bé lehet bizonyítani, hogy csak egy rabszolga, vagy több rabszolgák, olly célból hogy velek tilalmas kereskedés üzettes-

sék, bizonyos hajóra vitettek, ennek azon utjában mellyen elfogattatott, akkor nevezett hajó ezért, a' fentemlített szerződés értelménél fogva a' száguldók által tartóztatassék-fel, 's a' Biztosok által büntetessék-meg. 2) Minthogy az említett szerződésben kivéven annak 14d. cikkelyét a' halál esetében, semmi egyezés sincs aziránt, miként kellessék az element Biztos' helyét bétölteni, erre nézve a' szerződő fő Hatalmasságok abban egyezének ezennel meg, hogy ha valamely Biztos, Biró, vagy más személy, visszahivattatás, betegség, vagy más elkerülhetetlen okoknál fogva, vagy Igazgatásától nyert szabadság mellett, változik, annak helye a' közelebb említett 14d. cikkely' rendszabásai szerint töltessék-bé. — Ezen toldalék cikkelyek szint' azon kötelező erővel bírjának, mintha magába a' szerződésben befoglaltatnának.

John Newport javallatánál fogva, hódoló-jelentés tétetik a' Királynak, mellyben az iránt fog megkérettetni Ő Felsőge, hogy az Irlandiában felállított Ikkolák' lajstromát terjeszt tné a' Ház elébe.

Szir Wrottesley azt kívánta, hogy az Országban forgásban lévő ezüst és réz pénzeknek áltnézése terjesztetnék a' Ház elébe. Célja az, mint mondá, hogy ezen pénzeknek becsek, azoknak beiső értékekkel hasonlítottatnék egybe. Ugyan ez a' Parlamentumi tag f. h. 16d. azt kívánta, kérettetnék-meg a' Király, hogy az anglus pénzekre nézve, a' Decimale-

Systema behozattatása vétetnek tekintetbe.

A' királyi kinyitó beszédre adandó köszönet felett volt vitatások' alkalmazásával, f. h. 3d. hosszúságú beszédet tartott az Alsó-házban Canning Úr, 's a' többek között így szólt: „A' mi közönségesen illeti azon állas-pontot, melyet Anglia tart Európában 's a' világban, — Európában 's a' világban, mondom, még pedig nem üres pótlék gyanánt mondom, — melyet tart Európában és Amerikában, — az ó és az új Világban, — arra nézve, ha szinte hoztam nem illik is azon dicséretke éreszkednem, melyeket, a' köszönetet támogató Orátor, az Igazgatásra talán igen is bőkezűen halmazott; de más részről elegendő okom vagyon arra nézve, hogy Brougham Úr abbéli állításainak ellentmondjak, melyek szerint Anglia magas állas-pontjáról, másod rangú Hatalmasság fokára süllyedett volna le. En ugyan is merem állítani, hogy Anglia mostani állapotjában is éppen úgy védelmezheti illendő jussait, mint máskor, hogy hatalma azon szerint tiszteltetik, 's hogy javallatját a' többi Hatalmasságok éppen úgy keresik mint ennekelőtte. Abban ugyan egy értelemben vagyok Brougham Úrral, hogy Anglia, az Európai hatalomra nézve, nincsen többé azon helyezetben, mellyben volt ama korábbi időkben, mellyekre a' tiszteletre méltó Orátor célozott. Hanem ennek ottan vagyon az oka, hogy mostan hathatóssabb befolyású Hatalmasságok között oszlik-meg Európa mint hajdan, és hogy a' velek való egybeköttetésünkre nézve, a' mi hatalmunk sem az, a' mi volt ennekelőtte. Azt vetik ellenünk, hogy a' despota Státusokban lévő visszaéléseket, a' mint azokat Brougham Úr nevezi, mi eltűnjük, 's a' hatalom' egyirányúságát

nem tudjuk többé megtartani. Ha Brougham Úr vissza akar tekinteni Wilhelm Királynak 's Anna Királynénak Igazgatásaira, mellyekre célozott, meg fogja látni, hogy bizony akkor, ha hogy valamely német Császárral, vagy akár-mely más Fejedelemmel szövetségre lépünk, ugyan keveset gondoltunk a' Szövetségeseink Státusaiban uralkodó visszaélésekkel. Úgy kell a' világban élnünk, a' mint a' világ vagyon; a' jelenvaló elementumokhoz kell magunkat alkalmaztatnunk. Új világot „egy darab és tökéletes Chrisolit-kőből“ mi nem formálhatunk. Ha csak azon Státusokkal akarnánk barátságban élni, mellyeknek szabad Constitúciójuk vagyon, akkor ugyan kevés Szövetségeseink volnának. Tekintsünk hátrább csak tíz esztendővel 's tegyük-fel azon kérdést, vallyon Despoták' segítsége nélkül, megbuktathatunk vala e a' Despotismusnak azon Colossusát, mellynek Köztársaságok és Despoták térdet hajtának, 's hatalma miatt Anglia barátainak ereikben a' vér megaludott. — A' tiszteletre méltó és törvénytudó Brougham Úr kiterjeszgedett még bizonyos főbenjáró perre, melly az Ausztriai Olasz Országban folyt-le. Jól-lehet sok környülállások ismeretlenek előttem azok közül, mellyeket előhordott, de még is úgy tartom, hogy a' Majlándi perre céloznak észrevételei. Legyenek bár arra nézve a' vádak fundamentum nélkül valók, az egybeesküvések költöttek, az ítéletek törvénytelenek; a' Brougham Úr által felhordott környülállások fundamentomosak e avagy nem, azt nem tudhatom. De tegyük-fel, hogy igaz mind a' mit állít; vallyon mi felhontsuk e egy olly nagy Hatalmassággal való szövetségünket, a' milyen Ausztria, azért, minthogy azon Hatalmasságnak néhány Polgárai, mint a' tiszteletre méltó Beszélő erősíti, igazság-

talanság', áldozataivá levének? Ez ugyan helytelen és zabolátlan kívánság volna. A' mi dolgunk az, hogy egybeköttetésinket minden Európai nagy Hatalmaságokkal, a' Birodalom testeinek tartván azokat, a' Politica közönséges és befoglaló principiumai szerint fentarthassuk, a' nélkül hogy nyugtalanul vizsgálgnánk az idegen Igazgatások alatt lévő visszaéléseket és afféle rendszabásokat, mellyeket mi, kiknek jobb kormányrendünk 's szerencsésebb Intézeteink vagynak, talán ócsarlasra és útálatra méltóknak ítélünk. Különben én azt hiszem, hogy Brougham Úr az előadott több környúlallások' iránt rosziul vagyontudósíttatva. Tudom ugyanis, hogy a' Majlándi egybeesküvésbe keveredett személyek közül, kiknek vétkes voltak vagy ártatlanságokról én itt ítéletet tenni nem merészlek, valami húszan valának olyanok, kikről vétségek bÉbizonyíttatott, 's önn vallomásoknál fogva büntettetek halálra; tudom továbbá, hogy nekik megkegyelmezett az Ausztriai Császár, még pedig több Tanácsosainak vélemények ellen, kik azt hívék, hogy ezen megkegyelmezés által, a' Status' boldogsága veszedelmezettnek. A' mi azon, ugyancsak Brougham Úr által említett környúlallást illeti, hogy miként bántak egy vétekkel terheltettnék, aszszony nemű közel rokonával (ezen szavak, Brougham Úrnak, Confalonieri Grófné Bécsbe jöveteléről tett hamis észrevételeire céloznak), arra nézve egyenesen meg kell vallanom, hogy azon dologról nem tudok semmit; de mikor az Ausztriai Igazgatást a' törvénynek az említett alkalmazással lett kiszolgáltatásában Brougham Úr, szerfeletti keménységgel terheli, arra nézve lelkiismeretes meggyőződéssel mondhatom, hogy a' tisztelt Úr tévelygésben vagyont. A' legmérgeesebb kifejezésekkel szóll ugyanis azon kegyet-

len eszközökről, mellyek által a' nevezett Igazgatás ki szokta csikarni az önnvallomásokat; 's a' mint látszik, nem tudja, hogy Ausztriai törvények szerint, önn vallomása nélkül nem ítéltethetik halálra a' bünös. Nekünk, kik az önnvallomást nem tartjuk megkivántató dolognak, sőt inkább ahoz vagyunk szokva, hogy az olly gonosztévőket is akasztassuk, kiknek utolsó szavok is ártatlanságokat hirdeti, nekünk az efféle törvény helytelennek láttatik lenni; pedig tagadni nem lehet, hogy benne inkább megvagyont az emberiség' lelke, mint az ezzel ellenkező tulajdonság. Én magam is helytelennek tartom azon törvényt, mert az önnvallomást vagy igazságtalan eszközök által kell kicsikarni, vagy a' bizonyosság különben is elegendő, akkor az feleslegvaló. De azért még sem illik kegyetlenséggel vádolni valamelly Igazgatást, melly Országa' törvényei szerint kéntelen önnvallomást kívánni. Nem czélom, 's nincsen is reám bízva, hogy az Ausztriai büntető-törvényhozást védelmezem, még kevésbé, hogy olly Statusban, mellyel csupán politicali egybeköttetésben élünk, egyes büntető-törvényeket vegyek vizsgálat alá. De ha más Nemzetek olly kegyetlenül akarnának minket is megítélni, mint a' millyen ítélettel van Brougham Úr az Ausztriai Császár ellen, millyen vadsággal, nem lehetne úgy bennünket vádolni, ha csak azt hoznák is fel ellenünk, mellynek az utóbbi három hónapokban, tetemes bosszankodásunkra, tanúi valánk? Érttem a' Hertfordi pert és akasztást: Ha mondom mások úgy akarnának bánni velünk, mint bannik a' Beszélő Úr az Ausztriai Császárral, vallyon mit mondhatnának azon magasztaló-írásokról, mellyek egy olly gyilkos' védelme mellett nyomtatásban jelenének-meg, kiről a' gonoszság bÉbizonyíttatott, de magát megmakacsította,

's vétkét meg nem vallotta? Vallyon il-
lendő dolog volna e, ezen történetnél
fogva alacsonyítani-le a' mi nemzeti cha-
racterünket? Szeretné e Brougham Úr,
ha a' Hertfordi dolgok' folamatja, akként
critisáltatnék valamelly idegen gyűlésben,
mint ő csekekedett a' Majlandi perrel,
's az, a' Britanniai nép gondolkozasa
mondjának megítélésére nézve indító-
okul használtatnék? Ez az indító - ok
képpen csak annyit érné, mint ér az,
mellyet Brougham Úr Ausztriára nézve
felhozott“

Spanyol Amerika.

A' Mexikói Congressus elébe terjesz-
tetett Constitutió' plámuma szerint, a'
törvényhozó test ottan egy Senatusból
és egy Képviselő Kamarából fog állani.
Minden egyes tartomány két tagot ne-
vez-ki a' Senatusha, 's minden egyes tar-
tomány' Képviselőjinek számát, a' nép'
száma határozza-el. A' Congressus csak
nem azon hatalommal bír, mint az Éj-
szak Amerikai egyesült Státusokban. A'
végrehajtó hatalom mindenkor csak bi-
zonyos meghatározott időre választott
Praesidensre bizattatik, kinek majd csak
nem azon kötelességei és jussai vagynak,
mellyek az Éjszak-Amerikai Praesidens-
nek. A' Birói hatalom ugyan úgy van
elintézve mint Éjszak-Amerikában. Az
egyes tartományok felsőségeinek meg-
szorításai, csaknem szóról szóra az Éj-
szak-Amerikai Státusok Constitutiójából
vagyon lefordítva. Minden tartomány-
nak avagy városnak köztársasági forma
adatik. A' Constitutio plámuma elfogad-
tatásának idejéig minden adósság az ösz-
véséges Mexikói Szövetség' terhe, 's osz-
tályoztatása és kifizetése iránt a' Con-
gressus törvényeket fog hozni.

Spanyol Ország.

A' Király következő Decrétumot
bocsátott-ki: „Az ezen Országban dühös-
ködött polgári had kimerítvén boldog ál-
lapotunknak kütfejeit, kincstáromnak jö-
vedelmei nem elegendők a' Státus szüksé-
geire, ha csak a' költségek a' jövedelemhez
képest meg nem kevesítettnek. Erre nézve
megparancsolam Minisztereimnek, hogy a'
kormánynak minden ágazataiba gazdalko-
dást hozzanak-bé; mert elszégyenedett
népeim nem tehetik többé azon áldozat-
okat, mellyekre önként szánák-el ma-
gokat midőn a' partosságot kelle elnyom-
ni, és királyi székemnek teljes jussaival
újra helyre állítani a' köz békességnek
és boldogságnak kezességeit. A' békes-
ség sok olly katona-seregeket szükségte-
lenekké teve, mellyek a' becsület' és hív-
ség szózatjára, mint valamelly varázs jel-
adásra, Spanyol Országának minden ré-
szeiből egybegyülekezének. A' földmi-
velés és mesterségek, sok olly kezekre
számot tartanak ez idő szerint, mellyek
fegyvert ragadának volt. Némelly értet-
len emberek azonban félnek ezen sere-
gek' elbocsáttatásától, mellyekre az Igaz-
gatásnak nincsen többé szüksége, 's mel-
lyeket a' Kincstár nem fizethet; mások,
kiknek nincsen ínyek szerint a' rendnek
helyreállítatása, amazoknak félelmeket
azzal örcgbítik, hogy bizodalmatlansá-
got terjesztenek. Némelly nyughatatlan
fők azon gyanút és félelmet tettetik, hogy
ama seregek szélytosztatása által, mel-
lyek a' constitutiós Anarchiának semmivé
tétele végett fogtanak fegyvert, olly Tisz-
tek jöhetnek az új Ármadahoz, kik az én
hasznaim iránt, mellyek egyek népeim'
hasznaival, kevés hajlandósággal visel-
tetnének. Kötelességem lévén elhárítani
ezen fundamentomtan félelmeket, tud-
tokra adom ezennel Jobbágyaimnak, hogy
célom az, hogy királyi-székem egyedül

az ő szereteteken fundáltassék, és hogy tőlök más áldozatokat nem fogok kívánni, mint a' mellyek a' nyugalom' helyreállítására, 's a' törvényeknek való hódolásra szükségesek. Tudják-meg Jobbágyaim, hogy Ármadám, a' fináncziai segéd-kütfjekhez leszen alkalmaztatva, 's olly Tisztek által fog vezéreltetni, kik királyi személyemhez viseltető szeretetekkel, vitézséget és fenyítéket kötnek egybe. Tudják-meg végre, hogy ha tévelygés és hívtelenség, buzgóságnak álорczája alatt, félelmet tettetnék ottan, hol csupán jó reménységekre vagy on ok, én arra nézve erősen meghatároztam, hogy az Isteni gondviselés által Igazgatásomra bízott Státusom ellenségeinek fogom tartani mind azokat, valakik az annak javára czélozó rendszabásoknak nem engedelmesskednek. Azon tisztém, melly szerint a' királyi pálczám alá vettetett népeknek boldogságot kell szereznem, azt is kötelességemmé teszi, hogy keményen bánják azokkal, kik magokat czéljaimnak, bár miféle szín alatt, eltene szegezék." A' Palotában, Jan. 18d. 1824.

Francia Ország.

A' f. h. 16d. költ Moniteur egy királyi határozást közöl, mellynél fogva Marquis Talaru a' sz. Lélek Rende Vitézének neveztetik.

A' Journal des Debats azt mondja Febr. 15d. hogy a' mint hallik a' francia seregenek Spanyol Országban maradásokra nézve egyesség kötött, 's ezen egyesség már, 's a' hajó-prédák iránt tett szerződés, és a' Francia Országnak tartozó 34 milliónak megismerése, Spanyol Országgal minden magános foglalatosságoknak véget vetettek.

Pápa Státusai.

A' Febr. 11d. költ Diario di Roma állítása szerint a' szent Atya napról nap-

ra jobban van. Már újra számos Audienciákat is adott.

Az Anglus Király' képe mellyet ez a' Monárcha Cardinalis Consalvinak küldött, ennek halála után való napon érkezett-meg Rómába.

Febr. 26d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 90
Ugyan az 2 1/2 pCtmal 44 7/8 Sorsvonásos Költsön
1820-ról C. P. 135 Ugyan az 1821ről 100f. C. P. 119 1/5
1/8, Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. —
Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 44 1/2,
100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Act
992 1/10 for. C. P. Cs. Arany —

A Gabona négy fő nemeinek árrok általjában Febr. 16d. — 21d.

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Febr. 17d.	126	68	60	42
— Febr. 21d.	128	68	51	42
Stockerauban Febr. 16.	107	72	50	31
Fischamenden Febr. 17. es 19d.		58	39	32
Nagy Enzensdorfon Febr 18	119	64	46	31

Magyar Ország.

F. h. 21d. ezt írják a' Hazai Tudósítások: „Ő Cs. K. Felsője méltóztatott Nagy Mélt. Gróf Zichy Ferencz Urat Cs. K. Kamarást és Belső Titkos-Tanácsost T. N. Gömör Varmegye' Administratorát Ő Exclját; nem különben Mélt. Gróf Batthyáni Imre Urat, Német-Újvár' Örökös Urát, Cs. K. Kamarást, és a' Nagy Mélt. Magyar királyi Helytartó Tanácsnak Tanácsosát Ő Ngát, a' Septemvirális Tábla' Assessoraivá kegyelmesen kinevezni.“

Szigetről, Maramarosból, Febr. 12d:

A' mi Megyénkben kivált 1791-től fogva a' Vallásbéli szertartásokra nézve egymástól különböző Keresztyén lakosok között virágozni kezdett azon boldog Vallásbéli egyeség, költsönös szeretet, mellyről a' Magyarok' nagy Nádor Ispanja József Ő Cs. K. Fő Herczagsége mielőtt 1805b. Megyénket jelenlétével meg-örvendeztette, ugyan az írt esztendőben Aug. 3d. költ's kedves emlékezetű hajdani Fő Kormányzókhöz, néhai Nagy-Mélt. Gróf Hallerhői Haller József Úr Ő Excljához írt, általa pedig Megyénkel közlött, 's közönségesen elolvasztatott levelében ezeket jegyezte meg: „Prudentis hujus moderationis effectum in praeclara omnium in „Gremio existentium Religionum Com- „membrorum unione perspexti; quae me „eo majori replevit gaudio, quo eadem „rarior est: hoc publicae Felicitatis Ve- „hiculum esse Excellentia Vestra praevi- „dit, ac proinde de eo dubitare nequeo, „quod Excellentia Vestra in futurum etiam „ejusdem unionis Conservationem cordi „sumet et cet.“ — ezen szép 's boldog vallásbéli egyesség mondom ha azoltától fogva nem nőttön nőtt is, de legalább hogy ma is a' lakosok között virágzásban vagyon elég bizonyosága annak a' mai nap is, a' midőn Felséges Jó Királynk születése napját innepeljük. Megyénk' szeretett és tisztelt Első Al-Ispanja, Tek. Szaploneczai Szaploneczay Pál Úr vezérlése alatt ugyanis, a' Statusok és Rendek a' Vármegye Palotájába öszvegyülekezvén, innen elsőben a' Romano Catholicusok, azután a' Helvétziai vallástételt Követők Templomába bésregelvén, minnekutána mind a' két helyen a' czélhoz alkalmaztatott fontos Tanítások tétettek volna, egyesült buzgó fohászokadások becsáltattak fel a' Királyok' Királyához a' Haza Felséges Atyja' hosszas és boldog életéért!!! Az Isteni tisztelet alatt a' megyebéli Sovágók szokott forma ruhájok-

ban vitték végbe a' rendes katonai tiszteledést. Bévégeztetvén pedig az Isteni-tisztelet, fent tisztelt Első Al-Ispanunk a' Statusokat ebédjére meghíván, gazdagon megvendégelte, a' midőn elsőben is Felséges Királynk hosszas és boldog életéért, azután a' Cs. és K. Fő Herczegekért, végre az egész Felséges Ausztriai Ház' virágzásaért öröm-poharak ürítették. Estve a' Város kivilágosított, a' Helvétziai Vallástételt Követők fő Iskolájában tanuló Ifjúság pedig, a' czélhoz alkalmaztatott kivilágosításokkal és kellemetes Hármóniával gyönyörködtette a' nézőket és halgatókat.

Ugyancsak Szigetről, Maramarosból: E' folyó eszt. 27d. borzasztó gonoszság történt nálunk: estvéli hat és hét óra között ugyanis Tsztdő Fabri Hieronimus Úr, az idevaló kegyes Iskolabéli Szerzetes Papok' munkás életű és igen takarékos volt Rectora, tulajdon szobájában az asztalkája mellett ülve, és gyertya világnal olvasgatva, valami gonosztévő által (a' kinek már előre a' szobába bé kellett lopózni) orozva főbe veretett, elannyira, hogy agyveleje is kiomolván fejéből, nem sokára szörnyű halált halt. A' hivatalos kemény vizsgálatok szünet nélkül folytattatnak, több gyanús személyek elfogattattak, a' gonosztévő mindazáltal még máig sem tudódhatott meg. — A' szerencsétlen megholtak több érdemei közül meg kell említeni, hogy ő néhai jó emlékezetű Praedecessoranak Tsztdő Tudós Simoncsics Innocentius Úrnak (a' ki a' Helvétziai Vallástételt Követők Helybéli fő Iskola hajdani nagyon tisztelt Rector Professorával mostan pedig Megyénk Számvevőjével Tek. Tudós Betleni Hari Péter Úrral kezét fogván, a' Vallásbéli boldog egyességet a' Tanuló-Ifjúság' szívébe bele csepegtetni, a' vad gyűlölséget pedig kiirtani teljes erejéből iparkodott, a' mint ennek a' két fő Isko-

labéli Ifjúság együtt létében ezen materiáról: „Homo Dei Causa Humanitatem, exuere non debet, cum ipse Deus Ho-
 „minis Causa humanitatem induerit, ut
 „nos omnes ad mutuae charitatis officia
 „quae vera est Humanitas ducat“ — elmondott 's a' költsönös türedelemre buzdító beszédje elég bizonyosága) — ezen tisztelt Úrnak mondom elkezdett nagy munkáját gyarapította 's a' két Iskolabeli Ifjúság között virágzott költsönös szeretetet elősegélte. — A' megholtak pénzecskéje lévén, a' szükölködőknek, kik a' költsönözés végett hozzá szoktak vala folyamodni, azt kiadogatván, hihető hogy ezek közül kellett valakinek ezen irtóztató gonoszságot elkövetni, mert midőn a' szerencsétlen ülve asztalkája mellett halva találtatott, az almáriom és asztal fiókjai mind felnyitva és feldúlva találtattak.

Ugyan a' Hazai Tudósítások írják, hogy: „Kassai levelek szerint Jan. 28d. meghalt Fő Tiszt. Szuhányi Ferencz Úr, Pankotai Apátur, Cs. R. Tanácsos, és a' Kassai Tudományos Kerületnek Fő Igazgatója. Ezen jeles férfiú 1742 Nov. 29d. született Egerben, 1759-ben az úgynevezett Jésus Társaságába felvétetett, 's abban mind tanítás mind predikálás által hasznos szolgálatokat tett; 1794-ben midőn Gyöngyösön Gynásium állítatott, annak Igazgatójává neveztetett, 's azon hivatalt olly buzgón és hasznosan folytatta, hogy öt esztendő múlva a' Kassai kir. Akadémiának Vice Directorává neveztetett. Itt is olly dicséretesen viselte hivatalát, hogy a' Fő Director Baró Salhausen halála után Ő Felsége által annak helyébe Fő Directornak tétetett — Mindenkor kegyes, munkás, és jótévő életet viselt, úgy hogy magát köz tiszteletre méltóva tette. Tudománybeli jeles előmeneteleit bizonyítja mind az, hogy a' Philosophiának Docto-

ra, és a' Theologiának Baccalaureusa volt; mind pedig az, hogy nyomtatásban kiadott hasznos munkák által is a' tudományt terjesztetni igyekezett. Illyenek pro. Notitia orbis e variis peregrinationibus ab illustribus viris deprompta 1788. Dialogi, quibus naturalistarum opiniones variis de rebus, usque oppositae sententiae referuntur Cassoviae 1789. Thomas Morus, olim Angliae Cancellarius juvenem Principalem docet, quid facto opus sit, ut scepto admoventis, sibi gloriam, salutem regno, subditis felicitatem pariat 1790. Origo et progressus ruinae regnorum 1792. Considerationes probi ac sinceri patriae Civis, super causis, quae juvenum mores corrumpunt 1793. — De kiváltképen háládatos emlékezetet érdemel a' Magyar Hazától az által, hogy érett, 's tiszta magyarsággal elkészítette a' Természeti Törvényt, a' Társaságbeli közönséges Törvényt, és a' Nemzetek Törvényeit. Melly munkája vajha mennél hamarabb világosságot látna! Az ő hasznos élete 83 esztendőkre terjedett, a' mikor még olly friss és nyers erővel bír, hogy halála előtt való nap is a' sz. Mise áldozatját végbe vitte; halála napján pedig csak a' nagy hurut miatt tartózkodott szobájában, 's az alatt míg eselédjét a' templomba küldené, hihető szélütés által, hirtelen elgyengülvén, ülőszékétől nem messze öszverogyott, 's fejét almáriomának szegletébe ütven, a' sok vér elvesztével szavatól is elvált, 's azon éjjel tíz órakor, erkölcsi által megérdemelt örökkévalóságra elköltözött.

Az egyesült Budai-Pesti német Ujság így ír f. h. 22d: „Azon sok jótévő intézetek és rendelkezések között, mellyeket Magyar Ország jó Kirallya I. Ferencz atyai gondoskodásának köszönhet, köz háládatosságra érdemes az is, hogy Ő Felsége ezen Ország számára, kegyelme-

